

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj:U-3477/01
Sarajevo, 7.3.2007.godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu u vijeću za upravne sporove sastavljenom od sudija Nikšić Muhidina kao predsjednika vijeća, Jočić Miomira i Omeragić Ramiza kao članova vijeća, te Janeček Milice kao zapisničara, u upravnom sporu tužiteljice S.H., iz S., ulica..., broj..., protiv akta broj: 01-101-2061/00 od 6.9.2001. godine, tuženog Federalnog zavoda..., S., u upravnoj stvari ostvarivanja prava na novčanu naknadu za vrijeme nezaposlenosti, na nejavnoj sjednici održanoj dana 7.3.2007. godine, donio je sljedeću:

P R E S U D U

Tužba se uvažava, osporeno rješenje tuženog i prvostepeno rješenje Službe..., K.S. broj: 01-101-2061/00 od 23.3.2001. godine poništavaju i predmet vraća prvostepenom organu na ponovno rješavanje.

O b r a z l o ž e n j e

Osporenim rješenjem tuženog, broj i datum naveden u uvodu, odbijena je kao neosnovana žalba tužiteljice izjavljena protiv prvostepenog rješenja, broj i datum naveden u dispozitivu presude, kojim je odbijen njen zahtjev da joj se kao nezaposlenoj osobi prizna pravo na novčanu naknadu, iz razloga što njen poslodavac nije izvršavao svoju zakonsku obavezu uplate doprinosa za osiguranje od nezaposlenosti za period njenog rada kod poslodavca.

Tužiteljica blagovremeno podnesenom tužbom pobija prvostepeno i osporeno rješenje tuženog smatrajući ih nezakonitim. U tužbi navodi da joj je radni odnos kod poslodavca B. d.o.o. S. prestao dana 31.10.2000. godine, da je blagovremeno podnijela zahtjev za ostvarenje prava na novčanu naknadu prvostepenom organu, ali da je njen zahtjev odbijen zbog neplaćanja doprinosa za osiguranje od nezaposlenosti od strane pomenutog poslodavca. U zakonskom roku je izjavila žalbu protiv prvostepenog rješenja, ali je njena žalba osporenim rješenjem tuženog odbijena iz istog razloga iz kojeg je njen zahtjev odbio prvostepeni organ. Iz obrazloženja rješenja oba organa vidi se da je ona blagovremeno ispunila sve svoje obaveze, pa nije dužna da snosi krivicu za neuplaćivanje doprinosa od strane poslodavca, čime bi jedino ona bila oštećena strana u sporu.

U odgovoru na tužbu tuženi nije pobijao činjenične navode tužiteljice nego je ponovio svoj pravni stav iz obrazloženja osporenog rješenja, da tužiteljica ne ispunjava zakonske uslove za ostvarivanje prava na novčanu naknadu iz razloga što njen poslodavac za period njenog rada nije vršio uplatu doprinosa, što je njegova zakonska obaveza u smislu člana 11. Zakona o doprinosima. Stoga je predložio da sud odbije tužbu u cijelosti i obaveže tužiteljicu da naknadi parnične troškove.

Nakon što je ocijenio zakonitost osporenog rješenja tuženog u vezi sa navodima tužbe i odgovora na tužbu, u skladu sa članom 36. Zakona o upravnim sporovima ("Službene novine Federacije BiH", broj 2/98 i 8/00) u vezi sa članom 75. stav 1. istog zakona ("Službene novine Federacije BiH", broj 9/05), ovaj sud je našao da je tužba osnovana i odlučio kao u dispozitivu presude, iz sljedećih razloga:

Na osnovu nespornih činjenica da je tužiteljici prestao radni odnos kod poslodavca dana 31.10.2000. godine, da je zahtjev za ostvarivanje prava na novčanu naknadu u slučaju nezaposlenosti podnijela u zakonskom roku od 60 dana i to 15.11.2000. godine, te da njen poslodavac nije izvršavao svoju zakonsku obavezu uplatom doprinosa za osiguranje od nezaposlenosti za period njenog rada, prvostepeni i drugostepeni organi su zaključili da tužiteljica ne ispunjava zakonski uslov iz člana 45. stav 1. tačka a) Zakona o posredovanju u zapošljavanju i

socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba ("Službene novine Federacije BiH", broj 55/00 i 41/01) zbog neplaćanja navedenog doprinosa, i nasuprot njenom prigovoru da ne snosi krivicu zbog takvog propusta poslodavca, svojim rješenjima konačno odbili zahtjev tužiteljice primjenom navedenog zakonskog člana. Odredbama tog člana predviđeni su izvori sredstava za zadovoljavanje potreba iz domena zapošljavanja i rada tuženog zavoda i službi za zapošljavanje, među koje spadaju i doprinosi koje uplaćuje poslodavac i zaposlenik u skladu sa zakonom, ali njegovim odredbama niti odredbama bilo kojeg drugog člana naprijed navedenog zakona, nije propisano da nezaposlena osoba nema pravo na novčanu naknadu u slučaju ako poslodavac ne izvrši zakonsku obavezu uplate navedenog doprinosa za svog zaposlenika.

Prema odredbama člana 36. Zakona o posredovanju u zapošljavanju ..., nezaposlena osoba nema pravo na novčanu naknadu, kad je svjesno doprinijela prestanku radnog odnosa i kad se utvrdi da je dobrovoljno napustila posao bez opravdanog razloga, što prvostepeni i drugostepeni organ, nisu utvrdili u predmetnoj upravnoj stvari. Iz odredaba člana 44. istog zakona proizilazi da nezaposlena osoba može izgubiti pravo na isplatu ostvarene novčane ili bilo kakve druge naknade, u skladu s tim zakonom, ako je učinila propuste koji su navedeni u tom članu, koji joj se mogu pripisati u krivicu. Iz navedenih zakonskih članova slijedi normalni zaključak da nezaposlena osoba ne može ostvariti pravo na novčanu naknadu ili ostvareno pravo ne može realizovati isplatom naknade, ako je propustima koji joj se mogu pripisati u krivicu doprinijela prestanku radnog odnosa, odnosno daljem primanju naknade mada je taj tok mogla prekinuti da nije bilo njenog propusta.

Sistem obaveznih doprinosa, u koje spada i doprinos za osiguranje od nezaposlenosti, regulisan je Zakonom o doprinosima ("Službene novine Federacije BiH", broj 35/98, 54/00, 16/01, 37/01 i 1/02), a članom 11. tog zakona je propisano, da obračun i uplatu doprinosa za sve obveznike doprinosa vrši isplatilac plaće i drugih ličnih primanja prilikom svake isplate, članom 14. da kontrolu obračuna i uplate doprinosa vrši Poreska uprava Federacije Bosne i Hercegovine i Finansijska policija, članom 14a. da u slučaju neplaćanja doprinosa u roku, nadležna poreska uprava donosi rješenje o prinudnoj naplati na osnovu kojeg može zahtijevati prinudnu naplatu doprinosa prenosom dugovanog iznosa sa bilo kojeg računa isplatioca plaća, kao i naplatu iz cjelokupne imovine isplatioca plaća, a članom 14b. da nadzor nad obračunavanjem i plaćanjem doprinosa iz plaće i na plaću sprovodi Poreska uprava Federacije BiH. Iz naprijed navedenih zakonskih odredaba proizilazi da je isplatilac plaća i drugih ličnih primanja (poslodavac) u zakonskoj obavezi da izvrši obračun i uplatu svih obaveznih doprinosa pa i doprinosa za osiguranje od nezaposlenosti, te da u slučaju neispunavanja te obaveze u roku za istu odgovara svojim novčanim sredstvima i cjelokupnom imovinom, donošenjem rješenja o prinudnoj naplati od strane nadležne poreske uprave samo na osnovu činjenice što je propustio rok za uplatu doprinosa, a kontrolu i nadzor obračunavanja i plaćanja doprinosa vrši Poreska uprava Federacije BiH i Finansijska policija. Prema tome, od zaposlenika odnosno nezaposlene osobe uopšte ne zavisi da li će biti uplaćeni obavezni doprinosi, niti je po zakonu nezaposlena osoba odgovorna zbog neplaćanja tih doprinosa prema prvostepenom i tuženom drugostepenom organu nego isplatilac plaća, a po propisima po tom pitanju ne može ni uticati na njega na bilo koji način jer su na tako nešto ovlašteni nadležni poreski organi i finansijska policija.

Kako odredbama Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba nije propisano, da se nezaposlenoj osobi ne može priznati pravo na novčanu naknadu zbog toga što isplatilac plaća i drugih ličnih primanja nije izvršavao svoju obavezu iz Zakona o doprinosima plaćanjem obaveznog vida doprinosa za osiguranje od nezaposlenosti za period rada te osobe kod njega, prvostepeni i tuženi drugostepeni organ su pogrešnom primjenom materijalnog prava odbili svojim rješenjima zahtjev tužiteljice za ostvarivanje prava na novčanu naknadu po osnovu nezaposlenosti samo iz tog razloga, kada nisu utvrdili nijedan drugi zakonom predviđeni razlog zbog kojeg kao nezaposlena osoba ne bi imala pravo na novčanu naknadu. Zbog toga je tužba tužiteljice uvažena i primjenom člana 38. stav 3. u vezi sa članom 35. stav 2. Zakona o upravnim sporovima presudom poništeni osporeni i prvostepeni upravni akt, te predmet vraćen prvostepenom organu na ponovni postupak i rješavanje, u kojem će utvrditi sve potrebne pravno relevantne činjenice za pravilnu primjenu materijalnog prava u ovoj upravnoj stvari i donošenje zakonite odluke po zahtjevu tužiteljice za ostvarenje novčane naknade po osnovu nezaposlenosti, pri čemu će imati u vidu odredbe Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba ("Službene novine Federacije BiH", broj 22/05) u skladu sa prelaznim i završnim odredbama člana 19. tog zakona.

Zapisničar

Predsjednik vijeća

Janeček Milica,s.r.

Nikšić Muhidin,s.r.

Za tačnost opravka tvrdi
Šef Odsjeka sudske pisarnice

Ćehić Fikreta